

РОБІТНИЧИЙ РУХ В АВСТРАЛІЇ.

(Кореспонденція до "Укр. Роб. Вісти".)

(Докінчене.)

Комуністична Партія Австралії.

Великі події російської революції перед всім революційним робітництвом Австралії поставили проблему соціальної влади, питання диктатури пролетаріату і висунули справу збудовання єдиної пролетарської революційної партії на перше місце. По цілому світі поширилася вже боротьба між опортунізмом і комунізмом а гасла Комуністичного Інтернаціоналу набували всюди величезного впливу.

Те все привело до того, що дуже поважні групи товаришів, головні з них Промислових Робітників. Світа, почали творити окремі гуртки серед робітників з комуністичним забарвленням і таким робом підготовляли матеріал для сформовання Комуністичної Партії.

В осені 1920 р. якраз і було випущено кілька відозв і маніфестів від імені тої партії, що послужило доброю спонукою для інших гуртків і для Австралійської Соціалістичної Партії взяти за рішучіше до свого "самоозначення".

Таким робом прийшло зрештою до скликання конференції г жовтні місяці 1920 р., на якій і було засновано Комуністичну Партію Австралії. На тій конференції були товариші з бунівших Промислових Робітників Світа та з Австралійської Соціалістичної Партії. Серед перших було кілька з тих дванадцяти, що їх Гюз колись засудив за антиімперіальну пропаганду на 10—12 років примусової праці. Як видно з цього самого факту, ті пролетарі мали в собі іскру непогамованого революційного вогню і в Комуністичній Партії вони могли знайти велике поле для своєї революційної діяльності.

З другого боку в Австралійській Соціалістичній Партії були також елементи з виробленим марксистським світоглядом, хоч може й заклякати дещо в своїй відрубності та обмеженій виключності своїх, скорше сектарних, організацій. У всякому разі можна було сподівати ся, що той зід дасть можливість розвинути жваву революційну роботу під прапором Комуністичного Інтернаціоналу. Але ці сподівання не у всіх точках виправдали себе. Старі партійні вузкі традиції де-не-де стали на перешкоді.

До головної управи нової Комуністичної Партії Австралії було вибрано більшість із числа нових провідників, які належали до Австралійської Соціалістичної Партії, але які були ініціаторами скликання конференції і діяльними організаторами комуністичного руху. З Австралійської Соц. Партії було вибрано тільки трох членів.

Та не минув й місяць по тій конференції, як бунівші члени Австралійської Соціалістичної Партії надумались геть відколотись і також утворити свою Комуністичну Партію Австралії. Сей виник виник скорше через дрібязкове суперництво бунівших керівників А. С. П., які мабути почували себе не зовсім добре в новій атмосфері серед нових енергійних революціонерів, які рвали ся з вузького кола невеличкої партії, якою все була А. С. П., на широке поле революційної боротьби серед трейд-юній.

Крім того, А. С. П., вступаючи до Комуністичної Партії, поставила кілька вимог, які мали на меті забезпечити за ними керівництво деяким майном партії. Се побужоване "загубитись" в новій партії було просто недостатком з огляду широті революційної праці. Можливо, що так само мало своє значення і та обставина, що більшість членів Центр. Комітету Комуністичної Партії Австралії видавались бунівшими членами А. С. П. в дечому відмінними з причини своєї колишньої приналежності до Промислових Робітників Світа.

В кожному разі 18-го грудня 1920 р. прийшло до розколу. З Комуністичної Партії виступили бунівші члени А. С. П. і заснували свою окрему Комуністичну Партію Австралії (назвемо її "Одламом"). Колишній орган А. С. П. "Інтернаціональний Соціаліст" — змінено на "Інтернаціональний Комуніст". Так і повстало в кінці 1920 р. дві комуністичні партії в Австралії.

Проте треба сказати, що сей розкол не набрав широкого вигляду і обмежив ся лише самим Сиднейем. Мелбурнський відділ лишив ся в старій Комуністичній Партії Австралії, там же остав ся і відділ в Нью-Кесті, а по декотрому ваганню відділи в Брисбейні, Аделаїді і Перті також відмовили ся виступити з Комуністичної Партії Австралії.

Таким чином, як бачимо, наслідки жовтневої конференції 1920 р. не пропали дармо. Більшість бунівшого членства А. С. П. таки лишилась в Комуністичній Партії Австралії, що її засновано було в жовтні 1920 р. Ті, що відколотись, в суті речі творять не партію, але тільки секцію, хоч і називають ся Комуністичною Партією. Розуміть ся, в майбутньому вона мусить прилучити ся до К. П. А., коли-ж ні, то вона зникне без сліду.

Той розкол не спинив зросту впливів К. П. А. Навпаки, з кожним днем сили її зростають, відділи міцнішали, на віча стало надходити щораз-то більше робітників, організувались відділи мало не по всіх найважливіших осередках і степах. Всі-ж інші партії хиріли і губили своїх членів. Про Соц. Роб. Партію ми вже загадували, що вона лишилась тільки в особі свого центр. Мелбурнського відділу. Комуністична Партія "Одлам" також заклякла.

Тільки Роб. Партія покінчило панувати в цілій Австралії, але її дні стануть почислені від тої хвили, коли К. П. здобуде вплив серед професійних союзів і професійних рад (Trades Councils). Річ в тім, що Роб. Партія в Австралії, як і в Англії опираєть ся головним чином на професійні союзи. Члени союзів завжди голосують за Робітн. Партією, бо всі керівники профсоюзів і Роб. Партії цілком звязані одні з другими і в дійсності ціла ся каста робітничих бюрократів перенята одним духом і однакою опортуністичним політиканським настроєм. От-сі бюрократія з її твердими в професійних радах і в професійних союзах уявляє із себе справжнього ворога революції в Австралії. Отже і боротьба з нею є найперше завдання Комуністичної Партії, так само як на цілому світі Комінтерн вважає за своє найважливіше завдання розбити впливи жовтих союзів і жовтого Інтернаціоналу, які боронять інтересів капіталістів.

Ком. Партія Австралії за короткий час свого існування зробила вже досить поважну роботу. Вона має свою пресу, друкує брошури. В Сиднейі виходить тижденьник "Australian Communist" ("Австралійський Комуніст"), в Брисбейні — тижденьник "Knowledge and Unity" ("Знане та Єдність"), в Мелбурні — місячник "The Proletarian" ("Пролетар").

В марті місяці с. р. відбув ся зід К. П. А., на якій прибули два делегати з Аделаїди, один з Мелбурні, два з Брисбейні, один з Ньюкесті, чотири з Сиднейі, який має 4 відділи. Мав приїхати ще один делегат із Перті, але спізнив ся в дорозі (Перт лежить дуже далеко від Сиднейі і комунікація з ним існує тільки морем.)

К. П. А. непохитно стоїть на засадах Комуністичного Інтернаціоналу і післала на його Третій Конгрес своїх делегатів. Але найбільші успіхи К. П. А. досягнула в промислових і професійних організаціях та серед професійних рад. Одна з найбільших хиб колишньої Австралійської Соціалістичної

Партії була її захованість від широких мас робітництва, з якими вона ніко-т не потрафила навести стислого контакту. Всі її мітинги скдались на мітинги релігійних проповідників з маюдо купкою слухачів на вулиці. Комуністична Партія, до якої увійшла чимало бунівших індустріалістів, відразу поставила себе інакше. Вона увійшла в саме нутро працюючих мас, до професійних осередків, і почала провадити там жваву працю, захоплюючи впливи серед професійних союзів, і коли сьогодні Австралія не належить до амстердамського Інтернаціоналу жовтих професійних союзів, то се завдяки К. П. А. Оттак в Австралії проти одностанного буржуазного фронту, зорганізованого ліберальною партією і Робітничою Партією, яка наче-б то про ко боронить інтересів робітничої класи, а в дійсності їх зраджує — ми маємо ще Комуністичну Партію Австралії, яка готуєть ся повести пролетаріат до остаточної боротьби з капіталом. Gregory.

ЖЕРТВИ ГАБЕНОЇ ПЕТЛЮ-РІВЦІНИ.

У "Впереді" читаємо:

Багато з українських емігрантів опинило ся аж в Африці, в так званому французькому чужоземному легіоні. Загнала їх туди нужда, нещасне жите по торах, куди попали завдяки авантюрам ріжких отаманів. Думали, що краще там заживуть. Та яке се жите, показують листи, які з піскових степів доходить. Пише, наприклад, один:

"Посхола скіра, потріскало обличчя. Не видно воли. Безвольні, як ті машини, стоять перед вами люди і навіть не видно в них власної думки. З них зробили покійну й тиху худобу. Тяжки, сумні ночі між горами і табунами шакалів, міняють ся денними походами за арабським добром для других ненаситних хортів. Недоїдане і недопитане, криваві бов, кров і смерть навколо, убивають крапці почуття душі і мрії синів широких степів. А далі? Далі варт — се тільки місце для нього. Його треба будувати і починаєть ся неможлива праця для чоловіка. Цілий день з ранку до пізної ночі, не зважаючи на спеку 68—70 степенів, сі озброєні бідолахи мусять носити важке каміне на високу гору. Се для будови варт і підвисяння мурів. Сонце пече, люда падають непритомні, піна з рота тече, але ніхто не дає води напити ся, ніхто не привітаєво не звернесть ся до тебе, тільки добрий канчук заставляє збирати останні сили і задихаючись від спеки нести на собі великий камінь. І так кожний день. За се платять 75 сантімів денно. Нічого дурного це знайде в тих степах, тільки за полком везуть шинки та проститутки, де є спромого забути недолу і запити горе горівкою."

Розум туманіє, душа конає. Тяжко сказати, що в тому винні самі люди. Який час у такому стані можуть і не се зробити. Я певний, що одні погубить від тяжкої праці, другі від пиятики і венеричних недуг, третіх побиють в боях, а четверті, збожеволівши, наложат на себе руки. Не побачуть вони більше України. Не почувуть чарівної пісні. Зложуть свої голови на чужині..."

Чічерін посередником між Монголією і Китаєм.

МОСКВА, 19. вересня. — Тут оповіщено сьогодні, що Юрій Чічерін, совітський міністер заграничних справ, приняв запросини нового правительства в Монголії, які совітське правительство пероговорило з Китаєм в справі привернення торговельних зносин між Монголією і Китаєм.

(Віслана в середу депеша з Рингі доносила, що там прийшла вистка з Москви, що нове монгольське правительство просило Чічеріна урегулювати взаємини між Китаєм і Монголією, і передало всі заграничні справи Монголії в руки московського правительства.)

Карло Лібнект.

НІМЕЦЬКА ОКУПАЦІЯ НА УКРАЇНІ.

(З тюремних записок.)

Г. Зіновєв оголосив з кінем з минулого року не віде не друковану рукопись К. Лібнекта, яку йому передала дружина покойного. Се короткі статі-замітки, писані в тюрмі 1917 і 1918 рр. Вибірємо з них одну, яка дуже влучно характеризує німецьку окупацію на Україні. Як що в дечому невірнє і-ліструє автор випадки на Україні, то годить ся йому вибачити, бо свої спостереження робив він в страшних умовах тюремного життя, а з світом лучив його тільки один дозволений дневник. — Прим. пер.

Метода Айхгорна Мумма.

(Початок мая 1918 р.)

Прусська Германія, без сумніву, цілковито специфічний державний організм, який у своїй внутрішній політиці, так сказати, поза конкуренцією і лише сам спосібний перевиштити себе. Зате в тій області вона завжди вміє се зробити, се є перевишити себе саме так, що завжди доводить ся думати, начебто сим разом вона досягнула максимум і необхідно здержати ся від висказу своєї крайнього обурення, інакше скоро вже забраке для се го слів. Німецький похід на Україну був з самого початку ошуканством першої класи, але з кожним днем він усе більше і більше розвиваєть ся і стає найбільшою гидкістю.

Ся окупація на основі на половину підробленого уповноваження, се інтригантське вмішане, зроблене під покришкою дружба, яка була по часті вимушена шантанжем в тій цілі, щоби згодом зловити підступно законченого переполохом друга за горло, звязати його руки і ноги та ограбити його року — се все находить свій деревозір лише в минулому Прусії: в нападі на Польщу 1792 р.

Берестейський "мир", се не мир, бо війна продовжуєть ся, безпосередно як посередно, проти "Великоросії", з якою заклячений "мир" — в Прибалтійському краю, на Донщині, у Фінляндії, на Україні, в Криму на Кавказі, на цілому Сході; хто знає, — можливо, вона скоро буде вести ся під Москвою і хто знає, — можливо, скоро у Чорного моря замкнесть ся західний обруч кривавої війни і довершить ся новий великий похід Олександра, з переходом Альп (Кавказу) а Іа Ганнібал, Цезар, Наполеон. Війна продовжуєть ся — вона увійшла "лише в нову (революційну) фазу. Берестейський "мир" з самого початку був лише воєнно-тактичним маневром зі сторони Німеччини, лише делікатним средством для цілковитого знищення спротиву Росії, щоби очистити шляхи для завойовничих і грабничницьких походів у великому розмірі при затраті мінімальних жертв. Лише в тій цілі була підступно створена і використана кийська рада: коди створений, мнимий уряд перестав бути гідний для тої цілі, він був скинутий і замінений новим, не тому, що він був безсилний, а тому, що він став збирати силу, свою власну силу і приміняти її. Все се тепер зовсім ясне, і до сего навіть динично признають ся. Такий, в дійсності, зразковий німецький мир, на підставі порозуміння а Іа Кільман, Ерцгергер, Шайдеман, — мир, який моглиби одержати і прочі вороги, якби вони його побажали. Тепер народи антанті знають, з ким мають діло, чого їм жадає від німецької готовності до миру! І невтральні держави тепер знають, що їм загрожує, що значить для них німецька гегемонія, німецька "дружба".

І німецький народ і народи почірного союзу також одержали нову лекцію про користь їх побід і про причини безкозничної протяжності війни. З Україною заключають мир і переходять по ній з огнем і мечем; з нею заключають мир — і підлають її граббжі, вшавають і дусять всіх, хто боронить себе; з нею заключають мир і її завойовують і окупувають; з нею заключають мир, визнають її незалежність і самостійність — і її підчиню-

ють поліційно-жандармському режимові, прусській військовій диктатурі, прусським законам, воєнно-полевий юстиції; признають її самостійність і незалежність — і арештують її уряд, як шапку бродяг. І накінець, за всі ті підлости, насильства, вимагання, розбій, вбійства і підласть від обманеної, знасидуваної, ограбленої України — жадають заспокоєння втрат.

Тепер, перед фактом тих випадків, і завдяки досвіду внутрішнього життя краю, — завдяки становию облогої, зарядження в області виборчого права, податкової політики і пр. — мабути, зроуміла буде замітка, передтим нами зроблена: побіда теперішніх німецьких правителів була би фатальною для німецького народу і нещастем для цілого світа.

Всі гидкості будуть пімщені, вони самі родять свою відплату. Ніколи кривавий кулак німецького імлітаризму не створить миру; ніколи схід або друга частина світа не найде спокую під владзою пруської солдаччини. Німецький імперіалізм в ніякому разі не може довог поневоловати сотки мільонів Європейців. Він ніяк не може приставити жандарма до кожного Поляка, Лотиша, Естонця, Фіна, Українця, Великороса, Румуна, Мадяра, Чеха, Серба, Словинця, Болгарина, Турка і т. д. Скрізь помічаєть ся киліпне і фермент. Уже в богатых містях показуєть ся ціла нестійкість фундаменту, на якому збудована чванлива і груба політика насилія, яка настільки грає на руку мілітаристам антанті, що вони можуть бути зовсім теж вдоволені. Вона сама замкнула собі дорогу до Персії і Афганістану, вона підбурила цілий світ проти Німеччини і наражає на щораз більшу небезпеку навіть саме існуванє почірного союзу.

Скільки пального матеріалу назбирало ся в занятих областях, видно із останних українських випадків, які по суті являють ся не чим иншим, як революцією українських мас проти німецької "інтервенції" т. є. проти німецької диктатури, які представляють собою продовженє або початок війни в революційній формі, народне повстанє проти інтригантського завойовника Німця, рух настільки живловий, що навіть німецькі креатури із "уряду" ради не могли від участі в ньому відмовити ся — бунт виконавчих органів проти своїх повелителів; з одної сторони масове повстанє проти німецької окупаційної армії, а з другої сторони — контрреволюція, добре підготований контрреволюційний переворот генерала Айхгорна, котрий використав при тім в виді куліс відомі великі аграрні і великі капіталістичні круги, які вважали себе небезпечними на пів соціалістичній лані ради, але які наслідком сего не є, зовсім льяльками без волі в руках німецької воєнщини. Німецький переворот підпринятий ради охорони і закріплення німецької могутності; були на виду ті більш віддалені цілі, про котрі ми вже говорили, а також два настійчиві, жадаючі рішення завдання: господарчої граббжі краю і залучення мира між ним і Росією, при яким повинні бути також вирішені питання про транзит і прочі умовини державного майбутнього України, — вирішеня яких в бажаному для Німеччини виді (бо і українсько-руський мир повинен бути подиктований в Берліні), очевидно більше не може було надіятися ся. Без сумніву, благородна чета Айхгорна-Мумма використала всі можливі форми брехні, інтриги, приман і улюбленого поліційної провокації з ціллю створення бажаної почви, для негайного вмішаня. І брехливі німецькі комунікати не дають ясного представлення розмірів і форм революційного масового пов-

станя ще до початку державного перевороту. Але, що дрібне селянство і сільські робітники, а також міський пролетаріат, с. є. велика більшість українського народу від першого дня страшно противили ся находові і що ненависть до окупаційної армії все поширювала ся і поглиблювала ся, що в дійсності цілий край находить ся в стані більше або менше явного повстаня — все се не улягає найменшому сумнівові.

Се без сумніву навіть в тому випадку, наколи в усіх тих романтичних історіях, які з сєй причини представляють зараз німецькому народові, не має ні слова правди. Рада і уряд служать доказом, що навіть ті круги, які з причини соціального характеру, бажали інтервенції і помагали їй, потім, без огляду на продовжуючу ся соціальною революцією під вражінням находу перейшли на иншу точку погляду. Німецький імперіалізм, завязаний на поміч в характері класового союзника проти спільного соціального ворога, відкрив себе розбійником експлуататором і гнобителем також у відношеню до української буржуазії і при такій мірі, що імперіалістичне антіготум оказало ся для буржуазії гірше, аніж соціальною отрута, від якої вона змагала ся спасти себе.

Переклав: І. Квасницьа.

Арештоване Луцкевича.

Львівська "Gazeta Wieczorna" доносить, що в перших днях вересня арештовано в Ковлі відомого кооператора і діача Марка Луцкевича. Причина арештованя на разі невідома. "Gazeta Wieczorna" закидає йому, що він був "тайним агентом", крутив ся по цілій Волині і підбурював населенє.

Ся кара стрінула Луцкевича не вперше. Знайомі вже йому волинські тюрми і табор на Домбю. Останно був засудже-

ний адміністративним порядком ковальським староство на 6 місяців тюрми.

УЛЬТИМАТ ПОЛЬЩІ ДО СОВІТСЬКОЇ РОСІЇ.

Хоч у нас були вже подані вісти про висланє Польщею Сов. Росії ультимату, ми крім сего подаємо тут новинку зі старокраєвих газет, яка вясняє, чим Польща мотивувала сей свій крок. Новинка ся звучить:

Польська варшавська і провинціонна преса доносить, що польський уряд рішив ся виступити категорично і ультимативно проти совітського уряду, якому закидаєть ся, що він саботуєть риський мирний договір. Після донесеня сєй преси, совітський уряд робить труднощі в справі репарції і звороту майна польських горожан. Також справа заплати за залізничний табор стала на мертвої точці. Не ідуть також як сайд праці над витиченю границі. Последи польському в Москві не підшукано досі помешканя, так що він живе в вагоні. Надто закидає польський уряд совітському урядові, що він веде комуністичну агітацію в Польщі і що страйкова акція в Польщі стоїть в тісній звязі з діяльністю совітської репарції-ційної місії в Польщі.

Польська преса доносить, що в наслідок сего польський уряд порішив вислати ультимат Росії, а есенуально відкинути польського посла в Москві і дати порученє на візд з Варшави російському послові. Одночасно доносить ся преса, що до Польщі має приїхати французський маршалок Фош на маневри польської армії. Ся сама преса широко розписуєть ся про створенє протибальшевського бляку через приступленє Польщі до малої антанті під проводом Франції.

В СВІДОМОСТІ НАША СИЛА! ЧИТАЙТЕ НАЙНОВІШІ КНИЖКИ! Замовляйте в редакції "Укр. Роб. Вісти" слідуючі книжки:
Короткий виклад політичної економії \$2.50
Шляхом Життя (поезії) 1.50
Азбука комунізму 1.25
Початки ролдини 1.00
Держава і революція 1.00
Без язика70
Пролетарська революція і ренегат Кавський65
Фікція Нації і національної незалежності35
Робітничий світанок35
Цар голод35
В кітх розпусти (драма)35
Програма комуністів большевників30
Основи соціалізму25
Як повстала наша земля і який буде її кінець25
Боги25
Базар (драма)25
Фабричні розмови про економію25
К. Маркс і Ф. Енгельс про диктатуру пролетаріату20
Земля обітована20
Марксизм і Дарвінізм20
Перший Буквар Комуніста15
Розбийте кайдани15
Поняте і цілі соціалізму15
Економічні основи американської демократії15
Науковий і утопійний соціалізм15
Про походженє людини15
Як фермер може дістати весь плід своєї праці15
Розмова про фізику15
Промова на суді Ф. Адлера15
Двоногий15
Основи засади комунізму15
Революційні пісні10
Як Галичан втягнули в контрреволюцію10
Що таке радянська власть і як вона будуєть ся10
Провідники революційного руху на Україні10
Париська Комуна10
Добробит і інші оповідання10
Страйкер (драматичний образ)10
Третій Інтернаціонал і його історичне значенє05
На чім бої справедливність05
Диктатура пролетаріату05
Хто такі комуністи і чого вони хочуть05
Національне питанє05
Церква і радянська власть05
Конституція Радянської України05
Межи людиною та машиною05
Великий портрет Н. Леніна50
Серія переписних карток (16 штук, кийські види)40
Серія карток (11 штук, революц. провідники)35
Замовленя разом з грішми послайте на адресу:
UKRAINIAN LABOR NEWS
CORNER FITCHARD AND McGREGOR STS.
Winnipeg, Manitoba.